

A megszorítható Szentlélek

Időpont: 1931. május 24. Pünkösd vasárnap

Alapige: Ef 4,30

És meg ne szomorítsátok az Istennek ama Szent Lelkét, aki által megpecsételtetek a teljes váltságnak napjára.

„Meg ne szomorítsátok Istennek ama Szent Lelkét.”

Pünkösd az öröm ünnepe. Az öröm ünnepe mindenekelőtt azért, mert a kibontakozás ünnepe. Ez az a nap, amikor a keresztyénség kilép az élet piacára, lebontja Hamupipőke szürke fátyolát, és kibontakozik a maga pompájában. Valami olyanforma öröm ez, mint a bimbóé, mikor napsugaras, harmatos hajnalon kibontja a zöld burok sötét börtönét a feslő virág. Valami olyanforma öröm ez, mint a mennyasszonyé az esküvője napján. Hetekkel előbb készülődik erre a napra. Már ott lóg a szekrényben a menyasszonyi ruhája, talán fel is próbálta már, és odaállt a tükör elé, hogy milyen szép lesz majd azon a napon. Minden szálába, minden öltésébe reménységek vannak beledolgozva. És mikor egyszer eljön a nap, melyen nyilvánosan magára öltheti, mikor menyasszonyi ruhájának fehér selyme ráborul testére, és hatalmas orgonaszó mellett bevonulhat a templomba, akkor valami kimondhatatlan öröm tölti el arra a gondolatra, hogy itt van az a nap, melyen az álmok beteljesednek, a reménységek valóra válnak. Valahogy ilyen a Szentlélek pünkösdi öröme is.

De pünkösd az öröm ünnepe azért is, mert a diadal ünnepe is. Ez az a nap, amikor a keresztyénség megfélemlített kicsiny hadserege valami csodálatos vakmerőséggel szembe mer szállani egy hatalmas nagy hadsereggel: Izrael gyűlöletével. Vezére nincs már test szerint jelen, és mégis megy diadalmasan előre. Olyan ez, mint mikor egy parányi kicsiny hadsereg a lét és nemlét határán összeszedi minden erejét, és azt mondja: „Inkább elpusztulok, de a zászlót nem hagyom!” S azután mikor takarodót fúj a kürt, diadalmámorban úszik, mert a búcsúzó nap sugarai az ellenség megfutamodó csapatára esnek. Valami ilyenfajta öröm a Szentlélek pünkösdi öröme is.

És ez az ige mégis pünkösdi szomorúságról beszél. Még azt megértenők, ha az ünneplők szomorúságáról beszélne. A zöld burok, mikor a virág kibontakozik, meghal. Ez a kibontakozás szomorúsága. Mikor diadalmasan néz vissza a sereg a harctérre, halálhörgés, sebesültek kiáltása tölti be a levegőt. Ez a diadal szomorúsága. Mindkettő az ünneplők szomorúsága. De itt a pünkösdi ünnepelt szomorúságáról van szó, annak a Szentléleknek a szomorúságáról, akinek a számára pünkösd a kibontakozás és a diadal mámoros ünnepe, aki évezredekkel ezelőtt készült már erre a napra, hisz a világ teremtése előtt is ott lebegett már a káosz felett formát keresve, amelyben magát kifejezheti. Most eljött a nap, hogy testet ölthet, most van hol leszállnia, és a pünkösdi Lélek mégis szomorkodik.

Bármennyire ellenkezik is minden logikával, hogy az a Szentlélek, aki annyira várt erre az első pünkösdre, aki ezen a napon ilyen diadalt könyvelhet el, ... szomorú legyen, az események nem a logika szerint igazolódnak, hanem olyanok, amilyenek. A Szentléleknek van pünkösdi szomorúsága. Szeretnélek meghívni látogatóba a Szentlélek otthonába, ahol nem ünneplik őt,

ahol nincs színpadi teatralitás. Gyere haza, ahol ül a maga otthonában, és meg fogod látni, hogy az orcáján mennyi fáradtság, szemében mennyi könny, szívében mennyi szomorúság van!

Az ige tehát azt állítja, hogy a Szentlélek megszorítható.

* * *

A Szentlélek megszorítható, mert telhetetlen. Talán csodálkozol, és azt mondd, hogy nincs kapcsolat a szomorúság és a telhetetlenség között. Pedig van. Kik azok, akik mindig szomorúak? A telhetetlen emberek, akik még nem tanulták meg, hogy mindig abban legyenek megelégedettek, és annak örüljenek, amijük most van, és ne keseregiének azon, ami már nincs, vagy ami még nincs, hogy örüljenek annak is, ami volt, és ne fájjon nekik az, ami nincs, ami a másé. Ezeknek az embereknek nem elég az, amijük van, hanem az is kellene nekik, ami a múltban az övék volt. S még az sem elég nekik, ami az övék, az is kellene, ami a másé.

A Szentlélek szomorúságának egyik oka is ez a telhetetlenség. Piros pünkösdi napján milyen öröme lehetett a Szentléleknek, hogy az a Péter, aki egykor egy kis cseléd lány kérdésére gyáván megtagadta az Urat, most ott áll kipirult arccal ezek előtt, és bizonyosságot tesz a Krisztusról. Milyen öröm lehetett a Léleknek nézni azt az ijedtséget, ami kiült a 3000 arcára, milyen öröm lehetett neki nézni a könnyeket, mik ott csillogtak a néptömeg szeme szögletében, mikor először hördült fel segítségért: „*Mit cselekedjünk?*”

És mégis tele van a Szentlélek szomorúsággal. Miért? Mert nem 3000 ember volt Jeruzsálemben akkor, hanem közel egymillió, s a Szentlélek a maga telhetetlenségében nem arra gondol, hogy van 3000 zsákmánya Jeruzsálem piacán, hanem arra, hogy milyen kevés az a 3000 ahhoz az egymillióhoz képest, ami Jeruzsálemben az övé lehetne. Örömmel mondogatja ugyan: „Jól van, fiam, örülök, hogy te is itt vagy, de a feleséged, a fiad, a szüleid hol vannak?” Olyanféle lehetett ez az érzése, mint az Úr Jézusé, mikor a tíz bélpoklost meggyógyította, és csak egy ment vissza hozzá megköszönni. Örült ennek az egynek is, de azonnal elfogta a szomorúság: „*A kilenc pedig hol van?*”

Itt van a Szentlélek szomorúságának egyik oka. A pünkösdi Szentlélek kielégíthetetlen. És hogy ne gondold, hogy ez csak emberi következtetés az igéből, hadd mutassak rá, hogy az Újtestamentumban másutt is ott van ez a kielégíthetetlenség, mint a Szentháromság egy igaz Istennek a jellemvonása.

Ott van a jó pásztor példázata. Mit olvasunk ebben? Volt száz juha a gazdának, kilencvenkilenc megmaradt neki, csak egy kódogott el tőle. És ahelyett, hogy örülne a kilencvenkilencnek és annak, hogy csak egy ment veszendőbe, otthagya a kilencvenkilencet, és megy az egy után. Észreveszed-e Isten kielégíthetetlenségének és telhetetlenségének a vonását ezen az arcképen?

Ugyanezt az arcképet kapjuk Istenről a szegény özvegy példázatában. Egy drahmája elgurult, és ahelyett, hogy örülne a kilencnek, és markában szorongatná, nem sajnál semmi fáradtságot, hogy a tizediket megkeresse. És ne gondold, hogy ez az érzés nem tudatos Isten lelkében. Azt olvassuk: „...örvendezés van Isten angyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén.” Míg a tíz drahmája megvan az özvegyasszonynak, azt titokban tartja, az elfojtható boldogság a számára, de mikor megtalálja az egy elveszettet, azt már nem bírja

magába fojtani, ekkor kimegy, és elmondja asszonybarátainak, mondván: „*ÖrüljeteK énvelem, mert megtaláltam a drahmát, melyet elvesztettem vala.*”

A kielégíthetetlen Léleknek minden kell ezen a világon. Ennek a kielégíthetetlenségnek hitelesítő pecsétje az áldozócsütörtöki parancs: „*Tegyetek tanítványokká minden népeket*”. Isten Szentlelkének mindenki kell! A Szentlélek missziói lélek. Nem napszámos munkát végez. Nem gyári üzem, mely felépíti a templomokat, oltárokat emel, aztán az egyház törvényei által gondoskodik arról, hogy menjen minden, mint a karikacsapás. A Lélek munkája nem perpetuum mobile, amit csak egyszer kell megindítani, és megy tovább magától. Missziói lélek, kinek nem lehet annyija, hogy még több ne kelljen neki, kinek nem lehet annyi munkása, hogy még többre ne legyen szüksége. Telhetetlen lélek, amelyik mindig azon szomorkodik, aki még nem az övé.

Nagy kegyelem az, hogy ilyen telhetetlen a Szentlélek. Rögtön meglátja ezt az ember, mihelyt saját személyére vonatkoztatja mindezt. Azt üzeni neked Isten Szentlelke, hogy szomorú, mert téged kíván.

* * *

A Szentlélek megszomorítható, mert szeret. Nem azért szomorú, mert a maga birtokállományát nem tudja eléggé kibővíteni, a maga dicsőségét nem tudja eléggé növelni. Nem maga miatt telhetetlen, hanem miérettünk. Tudja, hogy csak akkor lehetünk boldogok, ha az övéi leszünk. Ezért kíván minket. A Szentlélek tehát tele van irántunk szeretettel. Szeret, nagyon szeret minket.

Valahogy olyan a Szentlélek szeretete, mint az édesanyáé, kinek van sok derék gyermeke, akik örömet szereznek neki, kikre mindig nyugodt boldogsággal gondolhat, de van neki egy olyan gyermeke is, amelyik kiüt a famíliából, akire mindig rettegéssel kell gondolnia, hogy mikor hoz rá szégyent és szomorúságot. És kérdezzétek meg, melyiket szereti a legjobban, melyikért imádkozik, dolgozik a legtöbbet, melyik után ontja könnyei áradatát? A tékozló fiú után.

A Szentháromság arcképén az Újtestamentumban is megtaláljátok ezt a lelki vonást. A tékozló fiú történetében nézd meg az édesatyát. Van hatalma, gazdagsága. Nem érzi meg, hogy kiadta az örökséget gonosz fiának. Van egy másik fia is, aki kitart mellette. És mégis nem tudja elfelejteni a kisebbiket. Nem bírja elfeledtetni a munka, a gond. Nem tud örülni, mikor nő a vetés, mikor a rétről az aratók danája hallatszik, mikor nagy ostorcsattogtatások között jön haza derék, daliás fia becsületesen elvégzett munka után, mert neki mindig csak az az egy hiányzik, aki elment. Ez a magyarázata annak, hogy ráismer a fiára, mikor rongyosan, piszkosan hazajön, elébe megy, és nem törődik senkivel és semmivel, hanem kiadja a parancsot: „*A hízott tulkot vágjátok le, mert az én fiam meghalt, és feltámadott*”. Nem veszi észre azt sem, mennyire sérti mindez idősebb fiát, mert az ő szíve most csak a tékozló fia iránti szeretettel van tele.

Tehát a Szentlélek megszomoríthatása másodsor azt jelenti, hogy szeret téged. Vár téged valami csodálatos imádságos várással, és hiába van millió ember, ki neki szolgál, őt magasztalja, neki csak te hiányzol, teutánad sóvárog, téged kíván.

* * *

Azután a Szentlélek megszorítható azért is, mert gyengéd és hű. A szomorúság csak a gyengéd és hűséges lelkek tulajdonsága. Az erőszakos emberek, akik hatalmat éreznek magukban, ha nem úgy történik valami, amint szeretnék, nem szomorkodnak, hanem haragszanak. Ökölbe szorítják kezüket, és jogaikat hangoztatják. Ez a magyarázata annak, hogy a szülők közül ugyanaz a gyermeki bűn vagy ballépés az édesapánál a harag indulatát, az édesanya lelkében a szomorúság fájdalmát váltja ki. Az apa fegyelmezni, kitagadni akar, az anya csak sírni tud, s nem tudja betenni az ajtót tékozló fia után. Az Isten Lelke tehát anyai gyengédséggel van tele.

Szeretném, testvérem, ha megértenéd, mit jelent ez annál a Szentléleknél, akinek hatalom van a kezében, olyan hatalom, hogy amit seregek nem tudnak megoldani, az Isten Lelke megoldja. Az Isten Szentleke a leghatalmasabb és mégis a legesleggyengédebb. Olyan gyengéd, hogy még a szomorúságával sem tesz szemrehányást. Ne félj hát, nem fogja betörni szíved rozsdás vasajtáját, csak szelíden kopogtat rajta. Ne félj, nem fog revolvert szegezni mellednek: „Lelőlek, ha enyém nem leszel, ha meg nem térsz”, de odaáll eléd valami végtelen szomorúsággal, és azt mondja: „Nem nyugszom addig, nem lehet addig megnyugodnom, míg az enyém nem lész, és ha évtizedekig kell is érted imádkozni, én kintok melletted”. Ne félj hát, nem fog fellázadni ellened, de mint eleven vád, leül bezárt ajtód küszöbére, könnyei kivájják ajtód küszöbét, s vár, és ott ül hűségesen.

Egy lump fiúnak az anyja azt mondta: „Fiam, én nem tudok addig elaludni, míg haza nem jössz”. És a mécsest mindig kitétte az ablakba, hogy fiának világítson. A fiút ez borzasztóan bosszantotta. Gyámkodásnak érezte. Édesanyja nem szólt neki soha semmit, de valahányszor hajnalban hazabotorkált, mindig ott égett a mécses az ablakban, és édesanyja sápadt arccal, fekete karikás szemmel nyitott ajtót neki. Ezt a fiú nem tudta kibírni. Ha édesanyja mint fúria állt volna eléje, és erélyes, kiabáló hangon szidta volna össze, azt mondta volna rá: „Csak azért is!” De ezt nem bírta ki, ezt a hűséges, szomorú, sápadt anyai arcot.

A Szentlélek vár rád, igéjének mécsese ki van téve ablakába. Sápadt az arca, mélységes ráncok húzódnak rajta. Meg tudod-e tenni, ki tudod-e bírni, hogy így várakoztasd? Olyan hűséges, olyan gyengéd a Szentlélek, hogy még a szomorúságának is más kell, hogy legyen a szószólója. Szomorúságát soha nem hánytorgatja fel azoknak, akik nem az övéi. Itt is más kel a védelmére. Még szemrehányást sem tesz. De vannak, akik nem tudják elnézni a Lélek szomorúságát, könnyeit, és megmondják nektek Pállal, hogy ne szomorítsátok meg a Szentleket. Most sem történik itt más, minthogy valaki, aki Isten Szentlelkének már igen sok szomorúságot okozott, valaki, aki egyszer szemébe nézett az Isten szomorú Szentlelkének, odaáll eléd, és ezt mondja: „Testvérem, ne szomorítsd meg az Isten Szentlelkét!”

A Szentlélek olyan gyengéd, hogy még Jézus is védőügyvédjévé szegődik. Nem tudja már elnézni, hogy a szelíd, nem erőszakoskodó Lelket hogyan tolják félre, hogyan taposnak rajta keresztül, s mennyire biztosra veszik, hogy mikor szükség lesz rá, hűségével újra mellettük lesz, s odaáll megmondani a világnak, hogy még az Isten Fia elleni bűn is megbocsáttatik, de a Szentlélek elleni bűn sem itt, sem a másik világon nem nyer bocsánatot.

* * *

A Szentlélek tehát megszorítható. De akkor meg is örvendeztethető. Mosolyogjon fel az arcod! Csak azoknak lehet nagy örömet szerezni, akik hajlamosak a nagy szomorúságra. A

Szentlélek szomorú, tehát lehet neki örömet szerezni! Hogyan tud örülni egy megtérő bűnös felett! Úgy tud örülni, hogy nem bírja magába fojtani, kénytelen az angyalseregnek mondani: „Ó, jöjjetek, zúgjon az ének, zengjen a dal, nagy öröm van a mennyben egy megtérő bűnös felett!”

A szomorú Szentlélek vigasztalni akarja az embereket. Most is. Ezért üzeni: „Kívánlak téged! Szeretlek téged! Hű vagyok hozzád! Légy az én örömem!”

Feleld neki: „Uram, eddig a te szomorúságod voltam. Könyörgök, hadd legyek ezután az örömed. Pünkösdi Szentlélek! Ne menj el némán, szomorúan pünkösöd napján mellettem. Ó, drága vendég, nálam szállj!”

Ámen